

Почитувани претставници на граѓанските организации,

Ви благодариме на интересот за учество на Повикот до граѓанскиот сектор за придонес во подготвувањето на Програмата за работа на Владата на Република Северна Македонија за 2025 година. Пополнетиот образец (заедно со прилозите, доколку ги има) доставете го до Одделението за соработка со невладини организации на Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија, електронски на адреса nvosorabotka@gs.gov.mk со назнака **Иницијатива за ГПРВ 2025, до 20.9.2024 година**. Со доставување на образецот потврдувате дека се согласувате вашата иницијатива да биде објавена на веб страницата www.nvosorabotka.gov.mk.

Општи податоци за здружението / фондацијата

Име на здружението/фондацијата: Национален младински совет на Македонија
ЕМБС (матичен број на правниот субјект според податоците во Централен регистар): 6908446
Седиште и адреса (улица, број, општина): Велко Влаховиќ 7/1-1
Застапник: Мариана Ангелова
Веб страница: www.nms.org.mk
Електронска пошта (e-mail): info@nms.org.mk
Телефонски број за контакт: 078 332 401
Лице за контакт: Мариана Ангелова

Предлог- иницијатива

за годишна Програма за работа на Владата на Република Северна Македонија за 2025 година

Наслов на иницијативата: Закон за младински стандард

Стратешки приоритет: (придонес - поврзаност со определен стратешки приоритет на Владата на Република Северна Македонија)

Директно влијае на исполнување на следниот стратешки приоритет на Влада: обезбедување забрзан, одржлив и инклузивен економски раст, повисок животен стандард и квалитет на живот на граѓаните, особено во делот на квалитет на живот.

Приоритетна цел: (придонес - поврзаност со определена стратешка цел на Владата на Република Северна Македонија)

Директно е поврзано со следниве стратешки цели и приоритети на Влада:

1. Имплементација на целите за одржлив развој согласно Агендата 2030 на Обединетите Нации и имплементација на новата Рамка за развојна соработка со Обединети Нации за периодот 2021-2025;



2. Обезбедување на единствен внатрешен пазар за подобар животен стандард на граѓаните преку поголема заштита на потрошувачите и слободно движење на стоки и услуги;
3. Унапредување на концептот на родова еднаквост и недискриминација во сите области на општественото живеење, превенција и заштита на сите форми на насилство и вклучување на родовата перспектива во креирањето на политиките и буџетите;
4. Заштита на животната средина и одржливо користење на природните ресурси преку воспоставен механизам за наплата на екосистемски услуги;
5. Спроведување на политики за просторно планирање;
6. Превземање и примена на најдобрите практики и стандарди на Европската Унија.

Дополнително, донесувањето на Закон за младински стандард индиректно ќе влијае на голем број на приоритетни цели.

НППА (поврзаност со пристапни партнерства како и соодветна идентификација на поглавје и подрачје)

Кластер 3: конкурентност и инклузивен раст 3.26 Образование, култура и млади, подрачје 3.26.1, млади.

Образложение: (Краток опис на иницијативата: причини за предлагање, предмет на уредување доколку се работи за закон или подзаконски акт и надлежен орган на државната управа)

Во моменталниот закон за студентски стандард и законот за ученички стандард уредено е домувањето на студентите и учениците во студентските и ученичките домови и начинот на кој се аплицира, распределувањето на стипендии за студенти и средношколци од страна на државата и начинот на кој се аплицира за туторството како еден од механизмите за добивање на дополнителни поени кои ќе помогнат да се добие стипендија за студенти. Со таквата поставеност двата закони ја ограничуваат дефиницијата за што значи студентски и ученички стандард и во оваа дефиниција не влегуваат останатите активности кои државата веќе ги реализира ниту пак опфаќа широк спектар на области кои веќе се уредени на европско ниво (сексуално и репродуктивно здравје, ментално здравје, домување, економска независност, мобилност итн). Токму поради ваквите ограничувања се јавува потреба од постојано носење на нови закони, како на пример Закон за студентски оброк, најава на потенцијален Закон за младинска гаранција, а дел од мерките кои не се законски регулирани како на пример бесплатен јавен превоз, одлука за попусти во културно-спортски установи, програмата Купи-куќа купи стан и други мерки остануваат на волјата и на одлука која се носи секоја година од надлежните раководители на надлежните институции. Дополнително, иако надлежни за животниот стандард треба да се сите институции, ваквата ригорозна и ригидна поделба во овој конкретен случај го наметнува како одговорно Министерството за образование и наука, што ги ослободува другите институции од одговорност. Затоа, уште од 2018, токму преку овој механизам за предлози за годишната програма како НМСМ поднесовме иницијатива за креирање на нов закон, Закон за младински стандард, кој би ги опфатил сите области кои го дефинираат зборот стандард и на едно место би ги дефинирало сите државни мерки и сите одговорни институции. Ова е особено важно и од аспект дека моменталните два закони не ги опфаќаат никако младите лица кои не продолжиле со студии, ги завршиле студиите, се млади невработени лица туку се фокусира најчесто на возрасната група помеѓу 18 и 23 години, заборавајќи ги младите до 29 години (согласно дефиницијата за млади од Закон за младинско учество и младински политики). Уште од 2018 година овој предлог на НМСМ беше прифатен и преку првата



владина младинска седница беше делегиран во надлежното министерство со цел да се отвори работна група и да се креира Закон за младински стандард. 5 години потоа, најмногу поради честите промени на раководните лица во МОН а потоа и поради немањето желба да се регулираат сите области кои го дефинираат младинскиот стандард, имаме предлог Закон за младински стандард на кој работеа различни работни групи, се клучија повеќе засегнати страни и институции и законот наместо на млади се фокусираше на административни процедури, пресметки за плати на административни работници и процеси за вработување.

По формирање на новото Министерство за социјална политика, демографија и млади сметаме дека наместо во надлежност на МОН (каде што до сега ова се работеше) истото спаѓа во надлежност на новото Министерство.

Очекувани влијанија: (Кои се очекуваните влијанија од предлог-иницијативата)

Подобрување на квалитетот на живот на младите во РСМ, намалување на одливот на мозоци, поголема финансиска моќ на младите, зголемена меѓуинституционална соработка, унапредена мобилност на младите.

Финансиски импликации: (Дали предлог-иницијативата предизвикува финансиски импликации? Ако има, дали потребните средства се обезбедени и од кои извори?)

Конкретната изработка на Законот за младински стандард нема да има финансиски импликации, меѓутоа мерките и активностите кои ќе се предвидат внатре ќе имаат финансиски импликации. Важно е да се напомене дека најголемиот дел од овие мерки и активности се веќе предвидени во годишните буџети на надлежните институции, само не се систематизирани, конкретизирани и хармонизирани.

Прилози (со наведување на авторот на документот):

20.09.2024 година



Потпис на застапникот